

Izvešće o sudjelovanju na međunarodnoj konferenciji
“The 3rd International Higher Education Studies Conference:
Revisiting Higher Education in an Ever-Changing World (IHEC 2018)”

Mjesto vrijeme održavanja događanja: Kayseri, Turska, 11. – 13. listopada 2018. godine
Organizatori: *Abdullah Gül University (AGU), Association for Higher Education Studies (AHES)*
Internetske stranice konferencije: <http://www.ihec-conference.com/english-mainpage/>

Na seminaru su sudjelovale predstavnice AZVO-a:

Davorka Androić

Emita Blagdan

Uvod

Agencija za znanost i visoko obrazovanje (AZVO) u okviru ESF projekta „Unapređenje sustava osiguravanja kvalitete visokog obrazovanja“ (SKAZVO) aktivno radi na unapređivanju postupaka vanjskog osiguravanja kvalitete u visokom obrazovanju i znanosti. Te aktivnosti uključuju i aktivan dijalog s predstavnicima akademske i znanstvene zajednice, kako na nacionalnoj, tako i na međunarodnoj razini. Promišljanje i razmatranje novih trendova i smjerova razvoja javne politike visokog obrazovanja te praćenje aktualnih tema u međunarodnom okruženju dio je obaveze i odgovornosti AZVO-a, a kako bi i dalje uspješno radio na unapređenju kulture kvalitete u hrvatskom sustavu visokog obrazovanja i znanosti.

Stoga je treća po redu stručno-znanstvena međunarodna konferencija o visokom obrazovanju održana u Kayseriju u Turskoj bila prilika da se predstavnice AZVO-a upoznaju s aktualnim istraživačkim temama u području visokog obrazovanja. Glavni cilj konferencije je kreiranje platforme za zajedničko istraživanje u području visokog obrazovanja te razvijanje diskusije o novim trendovima, rezultatima različitih istraživanja i teoretskim perspektivama. Konferencija „*Revisiting Higher Education in an Ever-Changing World (IHEC 2018)*“ stavila je naglasak na makro politike, modele javnih politika, reformske aktivnosti i različite metodološke prijedloge u odnosu na izazove, mogućnosti, očekivanja i probleme s kojima se suočava visoko obrazovanje u cijelom svijetu.

Tijekom konferencije predstavljeni su znanstveni i stručni radovi s različitim temama. Neke od tema koje su se obrađivale tijekom konferencije su novi modeli pristupa i prijedloga za visoko obrazovanje u svijetu promjena, transdisciplinarni ekosistem kao istraživačka tema u visokom obrazovanju, odnos kvalitete i kvantitete u visokom obrazovanju, internacionalizacija i nacionalni / lokalni pristupi u kreiranju studijskih programa i razvoju visokog obrazovanja, institucionalna kultura, organizacijska klima i upravljanje u visokom obrazovanju, nastavnici i poučavanja, sinergijske strategije i modeli za povezivanje sveučilišta i industrije, utjecaj visokog obrazovanja na društvo te rangiranje visokih učilišta. Također, nekoliko znanstvenih i stručnih radova donijelo je teme o integriranoj digitalnoj organizaciji u visokom obrazovanju, reorganizaciji ishoda učenja u skladu s povratnim informacijama alumnijska, a s

posebnim pogledom na učinkovito upravljanje visokim obrazovanjem (njegovom kvalitetom) u skladu s izazovima globalnog kompetitivnog okruženja, etičnošću i moralnim vrijednostima.

Revizija visokog obrazovanja u svijetu promjena

Razvoj i promjene u visokom obrazovanju odvijaju se usporedno s transformacijom društva. Industrijska revolucija i zora informacijskog doba potaknuli su ponovno razmatranje cilja, strukture i odgovornosti visokog obrazovanja. Kako bi održali korak s rastućom konkurencijom u globaliziranom svijetu, od pojedinaca se očekuje da budu inovativni, poduzetni i imaju različita znanja, stavove i vještine. U kombinaciji s digitalizacijom, sve veća konkurencija i globalizacija rezultiraju znatnim preobrazbama u društvenim, gospodarskim i kulturnim sferama. Kao prirodna posljedica tog procesa, pogođeni su profesionalni život, sposobnosti koje se očekuju od pojedinaca te nastaju nova zanimanja. Ovo stanje, zajedno s globalizacijom, mijenja prirodu potražnje za visokim obrazovanjem. Budući da je neizbježno da sveučilišta usmjeravaju te upravljaju spomenutim procesima, nužno je preispitati temeljne odgovornosti visokog obrazovanja u smislu obrazovanja, istraživanja i društvenog utjecaja. Navedeno otvara ključna pitanja o ulozi i obavezama sustava visokog obrazovanja, primjerice, prilagodba obrazovnih okruženja, suradnja između sveučilišta, cijelog društva i industrije, zatim uvjeti rada nastavnika i znanstvenika, osjećaj upravljanja i vodstva na visokim učilištima, pitanje kvalitete visokog obrazovanja i slično. Dionici visokog obrazovanja (tržište rada, društvo i slično) skloniji su odabiru diplomanata iz institucija koje aktualiziraju svoj sadržaj i formu, imaju transformacijski društveni utjecaj, djelotvorne su i produktivne te usvajaju i primjenjuju obrazovno razumijevanje koje može zadovoljiti očekivanja. Štoviše, visoka učilišta trebaju prijeći svoje tradicionalne uloge i provoditi interdisciplinarna i transdisciplinarna istraživanja te predložiti rješenja za kvalitativne potrebe društva. Zemlje svijeta sada traže promjene u svojim visokoškolskim sustavima u skladu s vlastitim strukturnim, ekonomskim i kulturnim obilježjima, ali i u skladu s univerzalnim potrebama koje donosi globalizacija. U središtu ove potrage za odgovorima na potrebe društva i industrije leži visoka kvaliteta obrazovanja i istraživanja. Kvalitetno obrazovanje i istraživanje moraju se uklopiti i biti snažan pokretač društva.

Ove su rasprave izravno ili neizravno utjecale na mnoge aspekte visokog obrazovanja – na same sveučilišne misije, organizacijsku strukturu visokih učilišta, na strategije internacionalizacije, ali i na lokalne potrebe visokih učilišta. Utjecaj se osjetio i na metodama podučavanja, istraživačke pristupe, kriterije uspjeha u sveučilištu te u konačnici i na samo financiranje. U tom kontekstu, glavna tema ove međunarodne konferencije o visokom obrazovanju jest upravo revizija visokog obrazovanja u svijetu promjena.

Kako bi se istražili novi pristupi te predložila moguća rješenja za postojeće probleme, o glavnoj temi konferencije se raspravljano u sljedeća četiri ključna područja:

- 1) kakva je priroda promjene očekivanja od visokog obrazovanja
- 2) kako možemo redefinirati dužnosti i odgovornosti visokog obrazovanja promatrajući tri glavne uloge koje ono nosi – podučavanje, istraživanje i društveni utjecaj
- 3) što treba učiniti kako bi se ostvarila promjena u sustavima visokog obrazovanja različitih zemalja

- 4) koje su najbolje prakse koje poboljšavaju kvalitetu visokog obrazovanja i integriraju nove pristupe.

Prilagodba visokog obrazovanja globaliziranom i digitaliziranom svijetu zahtijeva raspravu o mnogim pitanjima. U tom smislu konferencija je imala za cilj otvoriti što više mogućih tema koje treba razmotriti u kontekstu lokalnih i međunarodnih potreba te očekivanja visokog obrazovanja.

Ključni govornici i njihove teme

- ✓ Prof. dr., dr. h. c. Ulrich Teichler, profesor emeritus, *International Centre for Higher Education Research* (INCHER Kassel), University of Kassel, Njemačka

U cijelom se svijetu očekuje da visoko obrazovanje (1) potakne razumijevanje znanstvenih teorija, metoda i područja znanja, (2) brine o unapređenju kulture i razvoju osobnosti, (3) postavi temelje za budući profesionalni razvoj te (4) omogući studentima da dovode u pitanje konvencionalnu mudrost, da kritički razmišljaju i da budu otvoreni za inovacije. Posljednjih godina o trećoj se ulozi najviše raspravlja i ova teme donosi najviše kontroverzi. Mišljena se razlikuju o tome je li potreban porast udjela visokoobrazovanih osoba u društvu znanja, odnosno dovodi li se do upitnog "prekomjernog visokog obrazovanja u društvu (preobrazovanosti)". Nadalje, zbunjujući pojam "zapošljivost" stekao je popularnost – drugačije se koristi u kontekstu specijalizacije ili izravnije pripreme za stjecanje kompetencija koje očekuju poslodavci, odnosno drugačije za općenitije kompetencije ili više "ključnih vještina" itd. Bez obzira na te razlike u shvaćanju značenja pojma „zapošljivost“, visoko obrazovanje je pozvano da, snažnije nego ikad prije, odražava profesionalnu relevantnost studijskih programa, podučavanja i učenja. Ankete upućene diplomantima na tržištu rada (iskustvo Njemačke) ukazuju na veliku raznolikost radnih okruženja i mnoštvo novih zahtjeva u različitim disciplinama. Dinamika razvoja radnih okruženja traži od visokih učilišta prilagodbu studijskih programa u skladu s novim skupovima ishoda učenja. Ovo naglašava vrijednost provedene ankete za visoka učilišta te potrebe da visoka učilišta prate zapošljivost svojih diplomanata, traže povratne informacije o njihovoj kompetentnosti u radnom okruženju. Na takav način visoka učilišta mogu prilagođavati i unapređivati svoje studijske programe u skladu sa stvarnim potrebama poslodavaca i struke, a ne da u planiranju ishoda učenja samo slijepo prate prestižna svjetske sveučilišta ili tradicionalni, uhodani tok, pri tome zanemarujući nove zahtjeve u svome području.

- ✓ Prof. Dzulkipli Abdul Razak, *Immediate Past President, International Association of Universities Paris*, član *Academy of Sciences Malaysia (FASc)*, *World Academy of Art and Science (FWAAS)* and *Malaysian Institute of Malaysia (FMIM)*

Prema Izvješću o svjetskoj nejednakosti iz 2018. godine globalna nejednakost raste gotovo posvuda. Iako je teško precizno usporediti status nejednakosti u svim dijelovima svijeta, općenito je prihvaćeno da globalni Jug ne funkcionira tako dobro kao Sjever, posebno ne tako dobro kao Europa.

U Izvješću o svjetskoj nejednakosti je istaknuto da se dohodovna nejednakost povećala u gotovo svim svjetskim regijama posljednjih desetljeća, ali različitim tempom. Činjenica da su razine nejednakosti tako različite u zemljama, čak i kada zemlje dijele slične razine razvoja, ističe važne uloge koje nacionalne politike i institucije igraju u oblikovanju nejednakosti. U tom smislu obrazovanje, napose

visoko, može biti ključni čimbenik koji će ublažiti neke od povezanih problema i tako doprinijeti u stvaranju preduvjeta za pravednu i održivu budućnost.

Značaj konferencije

U vrijeme sve veće konkurencije, visoka učilišta suočavaju se s izazovom da studentima omoguće stjecanje kompetencija koje očekuje poslovno i industrijsko okruženje. Stoga je iznimno važno promišljeno i kvalitetno upravljati sa sva tri stupa, odnosno misije visokog obrazovanja – podučavanje, istraživanje i odgovornost za razvoj društva – i to na način koji prati očekivanja društva i gospodarstva, čineći ih održivima.

U tom kontekstu fokus *IHEC 2018* konferencije stavljen je na pokušaj razumijevanja sadašnje pozicije visokih učilišta u odnosu na potrebe pojedinaca, društva i poslovnog svijeta. Uočljivo je da institucije trebaju revidirati svoje postupke i strukture za poticanje razvoja inovativnih i izvedivih rješenja za savladavanje izazova koji su pred njima. Zbog toga je *IHEC 2018* konferencija imala za cilj raspraviti ne samo o trenutnim pristupima na razini pojedinih visokih učilišta ili zemalja, već i otvoriti platformu za raspravu o novim mogućim praksama i procesima koje bi dovele do modernizacije visokog obrazovanja i osnaživanje njegove uloge u društvu.

Očekuje se kako će konferencija biti platforma za raspravu o utjecaju novih strujanja misli, kao što su nova industrijska revolucija, industrija 4.0 – 5.0 i društvo 5.0, koji će pomoći u upravljanju rastom tehnološke moći.

Kako bi se navedene teme promotrile iz različitih kutova, konferencija je okupila kreatore politike visokog obrazovanja, menadžere na visokim i srednjim razinama, dekane i rektore, voditelje studijskih programa i istraživačkih grupa, sveučilišne nastavnike, znanstvenike, predstavnike agencija za vanjsko osiguravanje kvalitete u visokom obrazovanju, predstavnike nevladinih organizacija, industrije i gospodarstva. Na konferenciji su sudjelovali predstavnici Turske, Bahreina, Finske, Hrvatske, Irana, Kanade, Malezije, Nigerije, Njemačke, Pakistana i Poljske.

Ideje i modeli za daljnji razvoj visokog obrazovanja predloženi na ovoj konferenciji bit će objavljeni i distribuirani zainteresiranoj javnosti, a izbor iz konferencijskih radova bit će objavljen u dvije uređene knjige, na turskom i na engleskom jeziku.

ZAKLJUČAK:

Konferencija „*Revisiting Higher Education in an Ever-Changing World (IHEC 2018)*“ bila je prilika da Agencija za znanost i visoko obrazovanje (AZVO) dobije uvid u aktualne teme koje međunarodne stručnjake i znanstvenike koji se bave istraživanjem visokog obrazovanja interesiraju i kojima posvećuju pažnju. Tematski okvir konferencije obuhvatio je pitanja i izazove koji se zapravo već nekoliko godina postavljaju pred visoko obrazovanje – kvalitetna zapošljivost diplomanata, revizija planiranih te vrednovanje stečenih ishoda učenja u skladu s potrebama gospodarstva, ali i s obzirom na nove izazove razvoja društva u cjelini, kvaliteta institucionalnog okvira samih visokih učilišta, suradnja među disciplinama i dionicima i slično. Sve su to izazovi i teme koje stoje i pred hrvatskim visokim obrazovanjem i o kojima AZVO promišlja u planiranju svojih aktivnosti, napose kod izmjena kriterija i standarda na temelju kojih provodi svoje postupke vanjskog osiguravanja kvalitete u visokom

obrazovanju i znanosti, a koristeći objektivne podatke i ankete koje prikuplja kao rezultate različitih postupaka koje provodi (reakreditacija, audit, upisi na visoka učilišta, priznavanje kvalifikacija itd.). Kako bi razvoj, odnosno unapređenje kvalitete visokog obrazovanja išlo u korak s izazovima koje donose suvremena društvena i gospodarska kretanja, na konferenciji je, između ostalog, istaknuta potreba da politika visokog obrazovanja bude što više predmet znanstvenih i stručnih istraživanja. Samo na taj način, koristeći objektivne podatke, moguće je predlagati daljnje razvojne smjerove, odnosno unositi promjene u sustav visokog obrazovanja, i to u svim njegovim aspektima i ulogama koje ima za društvo. Pri tome je važno, uz praćenje međunarodnih trendova, naglasak staviti na uvažavanje nacionalnih potreba, odnosno potreba samih pojedinačnih područja i zanimanja. Samo na takav način studenti, poslodavci i društvo u cjelini može dobiti punu vrijednost ishoda visokog obrazovanja, a i samo visoko obrazovanje dobiva svoj puni smisao i ostvarenje svoje misije i odgovornosti koju ima, prije svega za osobni razvoj čovjeka, a time i društva u cjelini.